

Advies 75/2017 van 13 december 2017

Betreft: Advies ingevolge een klacht gericht tegen een zoekmotor betreffende de modaliteiten voor de uitvoering en de geografische reikwijdte van een verwijdering van URL's uit de zoekresultaten (CO-A-2017-088)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 31;

Gelet op de klacht van mevrouw X en de heer Y, ontvangen op 25 juli 2016 gericht tegen D;

Gelet op de hoorzittingen door de Commissie van partijen op 23 november 2016 en 24 oktober 2017;

Gelet op de hierbij door partijen verstrekte tegenstrijdige informatie;

Gelet op het falen van de poging tot verzoening tussen partijen;

Gelet op het verslag van mevrouw Mireille Salmon;

Brengt op 13 december 2017 het volgend advies uit:

I. CONTEXT EN ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. Op 25 juli 2016 werd bij de Commissie een klacht ingediend tegen [zoekmotor D] (hierna eveneens "de verweerder") in het raam van het verwijderen van URL's uit de zoekresultaten met onjuiste informatie die de klagers in verband brachten met ernstige feiten waarvoor zij nooit werden vervolgd.
2. De klagers menen dat [deze zoekmotor] zodoende hun recht op verzet en verwijdering miskent waarop zij zich kunnen beroepen overeenkomstig artikel 12 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "Privacywet" of "WVP") en zoals deze werden bekrachtigd in een "recht om vergeten te worden" in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie in zijn arrest C-131/12 van 13 mei 2014 (hierna "arrest Google Spain").
3. Het tegensprekelijk karakter van de klachtenprocedure werd gewaarborgd door twee hoorzittingen die door de Commissie werden georganiseerd op 23 november 2016 en 24 oktober 2017 waarbij partijen hun argumenten konden uitwisselen.
4. Aangezien partijen niet tot een verzoening konden komen werd het dossier aan de Commissie voorgelegd als collegiaal orgaan opdat zij een standpunt zou kunnen innemen onder vorm van een advies (zie artikel 31 van de WVP).

II. EVALUATIE VAN DE ONTVANKELIJKHEID

5. De Commissie stelt vast dat de klacht ontvankelijk is aangezien:
  - zij gedateerd en ondertekend is;
  - zij bestaat uit een uiteenzetting van de feiten;
  - de klagers A en B een belang kunnen aantonen aangezien hun persoonsgegevens door [de zoekmotor] worden verwerkt en dat zij menen dat deze gegevensverwerkingen niet conform de WVP worden uitgevoerd.
6. [...]
7. [...]
8. [...]

III. FEITEN, VOORGESCHIEDENIS EN GROND VAN DE KLACHT

9. De relevante feiten, nuttig voor het evalueren van de zaak, zoals zij naar voren komen uit de stukken en argumenten van partijen, kunnen als volgt worden samengevat.
10. De klagers vermelden dat zij sedert 2008 verschillende omstreden websites ter kennis van [de verweerder] hebben gebracht waarop onder meer verschillende lasterlijke en beledigende beweringen aan hun adres voorkwamen luidens welke de klagers rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zouden zijn bij zaken van kindervervalsing of pedofilie. Volgens de klagers hebben deze aantijgingen een weerklink in de media die vergelijkbaar is met de zaak Dutroux. De klagers werden nooit onderzocht door het gerecht en ontkennen alle beweringen.
11. In 2008 gaf [verweerder] gevolg aan de aanvragen om uit de zoekresultaten te worden verwijderd die werden ingediend door de klagers, en dit tot 2010, periode waarvoor de zoekmotor nieuwe aanvragen weigert. De klagers verklaren dat deze weigering voortduurde tot 2015, waarna zij uiteindelijk hun aanvragen om uit de zoekresultaten te worden verwijderd in 2015 opnieuw aanvaard zagen. Sindsdien delen de klagers regelmatig aan deze zoekmotor de links mee van omstreden websites wanneer er nieuwe opduiken.
12. De klagers stellen evenwel vast dat de door de zoekmotor uitgevoerde verwijdering uit de zoekresultaten gedeeltelijk is en dus ondoeltreffend. Deze slaat immers niet op alle extensies van deze laatste op alle grondgebieden waar de zoekmotor beschikbaar is, en beperkt zich enkel tot de zoekleutels "naam + voornaam". Door hier een specifieke term aan toe te voegen zoals bijvoorbeeld het woord "pedofiel" om de verwijderde zoekresultaten opnieuw te zien verschijnen en dit op alle extensies van de zoekmotor. Bovendien stellen zij dat hun pogingen eeuwigdurend zijn aangezien steeds nieuwe links opduiken waardoor hun aanvragen om uit de zoekresultaten te worden verwijderd eindeloos zijn.
13. De klagers melden aan de Commissie dat de hierin voorkomende lasterlijke en beledigende beweringen hen persoonlijk en professioneel schade berokkenen, zowel in België als in het buitenland op het gebied van hun uitgebreide familiale en professionele relaties.
14. Samengevat verklaren de klagers dat:
  - de uitgevoerde verwijderingen uit de zoekresultaten ondoeltreffend zijn aangezien de geblokkeerde URL's noch op het domein « .com » (uitgezonderd vanop Belgisch grondgebied), noch vanuit landen buiten de Europese Unie geblokkeerd zijn.
  - de verrichte verwerking een unieke verwerking is en dat het niet gaat om een groot aantal verschillende en geografisch gescheiden verwerkingen.

- het recht op verwijderen van zoekresultaten daadwerkelijk garanties zou moeten bieden aan de betrokkenen, wat vandaag onmogelijk is met de URL/URL-aanpak aangezien een kleine inhoudelijke wijziging in de schrijfwijze van de URL het mogelijk maakt dat dezelfde inhoud steeds opnieuw verschijnt.
- efficiënte en niet geografisch beperkte blokkeringswijzen door de verweerder worden toegepast voor andere soorten aanvragen zoals die in verband met « revenge porn ».

15. Bijgevolg vragen de klagers dat:

- de rechten die hen door artikel 12 van de Privacywet worden verleend zouden worden gerespecteerd;
- de verwijdering uit de zoekresultaten betrekking zou hebben op alle extensies van de zoekmotor en niet langer geografisch beperkt;
- de modaliteiten voor hun recht op verwijdering van zoekresultaten zouden aangepast worden en dat een filter zou worden ingesteld door de zoekmotor opdat iedere opzoeking die een verband legt tussen de namen en voornamen van de klagers met bepaalde trefwoorden (precies omschreven in de klacht) automatisch zou worden verwijderd, of van een ander controle- of gericht toezichtmechanisme dat zou toelaten hun "recht om te worden vergeten" te waarborgen.

16. Op zijn beurt heeft [de verweerder] eerst en vooral de aandacht van de Commissie gevestigd op de regels inzake bevoegdheid en toepasselijk recht. Deze punten worden behandeld in punt IV van het advies.

17. Hij meent eveneens dat de in de klacht vervatte grieven aanvankelijk enkel betrekking hadden op de geografische reikwijdte van de verwijdering uit de zoekresultaten en niet op de modaliteiten van de uitvoering hiervan. In dit verband verwijst [hij] naar het schrijven van 2 augustus 2016 van het secretariaat van de Commissie waarin wordt gevraagd over te gaan tot de wereldwijde verwijdering van de omstreden URL's, en naar het schrijven van 9 november 2016, voorafgaand aan de eerste hoorzitting van 23 november 2016, waarin wordt aangegeven dat de klacht eveneens betrekking heeft op de modaliteiten voor de uitoefening van het recht om te worden vergeten.

18. Hoewel niet wordt betwist dat het eerste schrijven van het Secretariaat van de Commissie geen melding maakt van de uitvoeringsmodaliteiten, staat vast dat alle grieven van de klagers hem ter kennis werden gebracht en dat deze laatste de mogelijkheid kreeg hen te horen en hierover te debatteren tijdens de hoorzittingen van 23 november 2016 en 25 oktober 2017.

19. Ten gronde betwist [de verweerder] niet het lasterlijk of beledigend karakter van de in de URL's vermelde feiten en stelt dat al deze waarvan hij adequaat werd in kennis gesteld en die, na onderzoek geval per geval, voldoen aan de criteria van het arrest van het HvJEU van 13 mei 2014, werden verwijderd.
20. Hij legt uit dat wanneer hij URL's verwijdert krachtens het Europees recht op gegevensbescherming, dit gelijktijdig van toepassing is voor alle Europese extensies van zijn zoekmotor en dat hij sinds 2016 ook gebruik maakt van geolokalisatie signalen (zoals het IP-adres) om de toegang tot de verwijderde URL's te beperken op alle extensies van zijn zoekmotor, met inbegrip het domein « .com » wanneer de toegang plaatsheeft vanuit het betrokken land (zoals vermeld door de betrokkene in het online formulier); dit is wat hij ook heeft ingevoerd voor de klagers.
21. Hij verduidelijkt evenwel dat in onderhavig geval de klagers twee maal gebruik gemaakt hebben van het online formulier: een eerste maal met opgave van België als betrokken land (met de vraag om bepaalde URL's te verwijderen), en een tweede maal met opgave van Luxemburg als betrokken land (met de vraag om andere URL's te verwijderen). Het voegt hieraan toe dat talrijke uitwisselingen plaatsvonden met de klagers op basis van de Luxemburgse locatie en dat het voor hen niet evident was de precieze locatie van de aanvraag te bepalen. In elk geval is het overgegaan tot verwijderingen uit de zoekresultaten met inachtneming van de twee bedoelde locaties (Luxemburg en België) en verduidelijkt dat het in totaal ongeveer 200 URL's heeft verwijderd op vraag van de klagers.
22. Betreffende de geografische reikwijdte van de verwijderingen is hij van mening dat het ingevoerde blokkeringsstelsel op passende wijze beantwoordt aan de rechtspraak van het Hof sinds zijn arrest « Google Spain » dat nergens een wereldwijde verwijdering oplegt, die het Hof volgens hem niet zou kunnen eisen op basis van de Richtlijn EG 95/46. Hij legt eveneens uit dat de geografische reikwijdte van de verwijdering uit de zoekresultaten die hij uitvoert, ertoe strekt de verschillende wetgevingen na te leven waaraan hij is onderworpen.
23. Hij voegt hieraan toe dat een wereldwijde verwijdering niet alleen strijdig zou zijn met de nationale wetgeving van andere staten maar eveneens schade zou berokkenen aan het recht op vrije meningsuiting en informatie en, in sommige gevallen, een risico op censuur zou vormen.
24. Op het gebied van de technische modaliteiten verduidelijkt hij dat de verwijdering uit de zoekresultaten niet betekent dat de Webpagina waarnaar de omstreden URL verwijst verdwenen is van het web, noch dat zij niet meer zou kunnen teruggevonden worden met behulp van een andere zoekmotor: zij blijft bestaan maar de gebruikers van de zoekmotor kunnen de omstreden

URL niet meer vinden in de resultaten van de zoekmotor op basis van de betrokken trefwoorden. Internetgebruikers kunnen nog steeds de bedoelde webpagina raadplegen via rechtstreekse toegang (door de URL te typen in de adresbalk van hun browser, of door de URL te gebruiken die werd opgeslagen in het geheugen van de browser bij een eerder bezoek aan de website, of door gebruik te maken van de URL die wordt vermeld op een sociale netwerksite zoals Facebook of om het even welke andere website) of via een andere zoekmotor op het web.

25. Wat de verwijderingsprocedure betreft die werd ingevoerd voor de gevallen van « revenge porn », bevestigt hij een specifiek formulier online geplaatst te hebben voor de gevallen van expliciete of seksueel getinte afbeeldingen of filmpjes waarin een persoon voorkomt die hiermee niet heeft ingestemd en evenmin met het online plaatsen ervan. De zoekmotor verduidelijkt dat wanneer in dit raam een verwijdering wordt uitgevoerd, deze "op globale wijze" gebeurt.
26. De raadsman van de [verweerder] verduidelijkt dat de procedure enkel wordt toegepast voor de gevallen van « revenge porn ». Hij stelt dat zij slechts van toepassing is op afbeeldingen en niet op tekst en dat dit niet anders kan aangezien deze afbeeldingen en/of video's een expliciete inhoud impliceren die niet op echtheid dient beoordeeld te worden, in tegenstelling tot schriftelijke aantijgingen (bijvoorbeeld van pedofilie) die in voorkomend geval waar of niet waar kunnen zijn, zodat [hij] onmogelijk een onderscheid kan maken of de beschuldigingen beoordelen, "wat mogelijke verwijderingen op naam van echte pedofielen zou kunnen meebrengen".
27. Samenvattend verklaart [de verweerder] dat:
  - hij zich houdt aan het bestaande juridisch kader en aan het reeds vermelde arrest van het Hof van Justitie van 13 mei 2014: dat de blokkering niet absoluut is, zoals het Hof heeft beslist en dat het systeem dat werd ingevoerd voor de verwijdering van zoekresultaten beantwoordt aan de vraag van het Hof zoals blijkt uit de formulering van het arrest.
  - betreffende de geografische reikwijdte van de verwijdering het Hof enkele elementen aanreikt maar niet antwoordt op alle vragen die zich stellen;
  - het ingevoerde systeem (Europese domeinnamen + geoblokkering) positief wordt onthaald door de controleautoriteiten van andere lidstaten;
  - de Franse Commission Nationale Informatique et Libertés (CNIL) dit anders interpreteert en oordeelt dat een zoekmotor moet overgaan tot een wereldwijde verwijdering uit de zoekresultaten. Zij heeft in dit verband een sanctie opgelegd aan de "Google" zoekmotor, beslissing die door deze laatste momenteel wordt aangevochten in een hangende

procedure bij de Franse Raad van State en die geleid heeft tot de aanhangigmaking bij het HvJEU via prejudiciële vragen;

- Bovenop de individuele smart van de klagers, het probleem van de verweerder ligt bij de confrontatie van de (verschillende) juridische systemen. Japan en de Verenigde Staten kennen bijvoorbeeld niet het recht om te worden vergeten. Dit recht wordt niet erkend in alle landen ter wereld en als internationale speler dient hij de verschillende juridische systemen te eerbiedigen en eerbiedigt hij die dan ook.

IV. BEVOEGDHEID VAN DE COMMISSIE EN TOEPASSELIJKE WETGEVING

28. De verweerder betwist de bevoegdheid van de Commissie om zich over de klacht uit te spreken om volgende redenen:

- De WVP zou geen specifieke internationale privaatrechtelijke bepaling bevatten met betrekking tot de internationale bevoegdheid van de Commissie;
- Indien hierover anders zou worden geoordeeld, zou de bevoegdheid van de Commissie op z'n minst beperkt zijn tot de resultaten die beschikbaar zijn op het Belgisch grondgebied.

29. De Commissie herinnert er vooreerst aan dat de WVP in haar artikel 3bis, 1° stelt "*Deze wet is van toepassing :*

1° op de verwerking van persoonsgegevens die wordt verricht in het kader van de effectieve en daadwerkelijke activiteiten van een vaste vestiging van de verantwoordelijke voor de verwerking op het Belgisch grondgebied of op een plaats waar de Belgische wet uit hoofde van het internationaal publiekrecht van toepassing is; »

30. Deze bepaling van het toepasselijk recht zet artikel 4, § 1, a), van Richtlijn 95/46/EG om in het Belgisch recht en bepaalt "*Elke Lid-Staat past zijn nationale, ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde bepalingen toe op de verwerking van persoonsgegevens indien: a) die wordt verricht in het kader van de activiteiten van een vestiging op het grondgebied van de Lid-Staat van de voor de verwerking verantwoordelijke; wanneer dezelfde verantwoordelijke een vestiging heeft op het grondgebied van verscheidene Lid-Statens, dient hij de nodige maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat elk van die vestigingen voldoet aan de verplichtingen die worden opgelegd door de toepasselijke nationale wetgeving; ».*

31. Hogervermeld artikel 4, 1, a) werd door het Hof van Justitie geïnterpreteerd in zijn arrest van 13 mei 2014 "Google Spain" Bijgevolg oordeelde het Hof dat:

- " artikel 4, § 1, sub a) van de Richtlijn 95/46/EG niet vereist dat de betrokken verwerking van persoonsgegevens wordt verricht "door" de betrokken vestiging zelf, maar enkel dat deze wordt verricht "in het kader van de activiteiten" ervan"¹ ;
- "In deze context moet worden opgemerkt dat met name uit de punten 18 tot en met 20 en uit artikel 4 ervan blijkt dat de Uniewetgever, (...) wenste te vermijden dat een persoon van de door deze richtlijn gewaarborgde bescherming zou worden uitgesloten"² ;
- Er moet worden geoordeeld dat de verwerking van persoonsgegevens, uitgevoerd ten behoeve van een dienst van een zoekmachine zoals Google Search, geëxploiteerd door een onderneming die beschikt over een vestiging in een lidstaat, wordt verricht „in het kader van de activiteiten” van deze vestiging indien die vestiging bestemd is om in die lidstaat de promotie en de verkoop te verzekeren van door deze zoekmachine aangeboden advertentieruimte, die de door deze machine aangeboden dienst rendabel moet maken.³ ;
- "In dergelijke omstandigheden zijn de activiteiten van de exploitant van de zoekmachine en die van zijn in de betrokken lidstaat gesitueerde vestiging immers onlosmakelijk met elkaar verbonden (...)"⁴

32. Deze interpretatie dient te worden toegepast op artikel 3bis 1° van de WVP dat dit artikel 4, § 1, a) van de Richtlijn omzet. In dit verband herhaalt de Commissie dat de lidstaten ertoe gehouden zijn de jurisprudentie van het HvJEU te respecteren (zie artikel 19 VEU).

33. Recenter heeft advocaat-generaal Yves Bot in zijn conclusies van de zaak C-210/16 « Unabhängiges Landeszentrum für Datenschutz Schleswig-Holstein vs. Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein GmbH, in aanwezigheid van Facebook Ireland Ltd, Vertreter des Bundensinteresses beim Bundesverwaltungsgericht » voor het HvJEU aangaande de interpretatie van artikel 4, § 1, sub a) gepleit dat de Richtlijn noch een eenlokete mechanisme invoert, noch het principe van het land van oorsprong. Hij herinnert eraan dat de Europese wetgever hier de keuze heeft gemaakt geen voorrang te verlenen aan het toepasselijke recht van de lidstaat waar de hoofdzetel van de verwerkingsverantwoordelijke is gevestigd. De Richtlijn verwoordt dus "*de wens van de lidstaten om hun nationale uitvoeringsbevoegdheid te behouden*"⁵.

---

¹ Overweging 52.

² Overweging 54.

³ Overweging 55.

⁴ Overweging 56.

⁵ zie de punten

34. Als conclusie van wat voorafgaat oordeelt de Commissie dat de twee voorwaarden voor toepassing van de Belgische wet van 8 december 1992 zijn vervuld: ten eerste beschikt de verwerkingsverantwoordelijke over een "vestiging" in België en ten tweede, wordt de bewuste gegevensverwerking verricht in het kader van de activiteiten van deze vestiging. [De Belgische vestiging van de verweerder] is immers belast met de promotie en de verkoop van advertentieruimte voor [de verweerder] in België.
35. Bovendien zijn het recht op privacy en op de bescherming van de persoonsgegevens in het bijzonder persoonlijkheidsrechten die worden beheerst door de nationale wet van de persoon op zich. De nationale wet van de betrokkene moet dus kunnen worden toegepast krachtens het internationaal privaatrecht.
36. In onderhavig geval kunnen de klagers zich beroepen op de nationale/Europese wetgeving en reglementering inzake bescherming van persoonsgegevens opdat deze op universele wijze zou kunnen worden toegepast.
37. De toepasselijke Belgische verleent de Commissie de bevoegdheid om zich uitspreken over de door de klagers ingediende klacht.
38. Hetzelfde blijkt eveneens uit artikel 28, en zijn §§ 1, 3 en 6 van de Richtlijn 95/46.
39. Zij bepalen immers het volgende:

"§ 1. Elke Lid-Staat bepaalt dat een of meer autoriteiten worden belast met het toezicht op de toepassing op zijn grondgebied van de ter uitvoering van deze richtlijn door de Lid-Staten vastgestelde bepalingen.

Deze autoriteiten vervullen de hun opgedragen taken in volledige onafhankelijkheid.

(...)

§3. Elke toezichthoudende autoriteit beschikt met name over:

- onderzoeksbevoegdheden, zoals het recht van toegang tot gegevens die het voorwerp vormen van een verwerking en het recht alle inlichtingen in te winnen die voor de uitoefening van haar toezichtstaak noodzakelijk zijn;

- effectieve bevoegdheden om in te grijpen, zoals bij voorbeeld de bevoegdheid om voorafgaand aan de uitvoering van de verwerking advies uit te brengen, overeenkomstig artikel 20, en te zorgen voor een passende bekendmaking van deze adviezen of de bevoegdheid om afscherming, uitwissing of vernietiging van gegevens te gelasten, dan wel een verwerking voorlopig of definitief te verbieden of de bevoegdheid tot de voor de verwerking verantwoordelijke een waarschuwing of berisping te richten of de bevoegdheid de nationale parlementen of andere politieke instellingen in te schakelen;

- de bevoegdheid om in rechte op te treden in geval van inbreuken op ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen, of om die inbreuken onder de aandacht van het gerecht te brengen.

Tegen beslissingen van de toezichthoudende autoriteit kan beroep bij de rechter worden aangetekend.

(...)

§6. Elke toezichthoudende autoriteit is bevoegd, ongeacht welk nationaal recht op de betrokken verwerking van toepassing is, op het grondgebied van haar eigen Lid-Staat de haar overeenkomstig lid 3 verleende bevoegdheden uit te oefenen. Elke autoriteit kan door een autoriteit van een andere Lid-Staat worden verzocht haar bevoegdheden uit te oefenen.

De toezichthoudende autoriteiten werken onderling samen voor zover zulks noodzakelijk is voor de uitvoering van hun taken, met name door de uitwisseling van alle nuttige inlichtingen.. »

40. Uit deze bepalingen blijkt dat de Commissie bevoegd is om onder meer een advies te verstrekken in het raam van onderhavige klacht teneinde het nationaal recht te laten toepassen in het kader van de niet-naleving van de bepalingen van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

41. Een dergelijke conclusie blijkt overigens uit het arrest van het HvJEU van 1 oktober 2015 « Weltimmo s.r.o. tegen Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság » dat heeft toegelaten de draagwijdte van het artikel, paragrafen 1, 3 en 6 te verduidelijken⁶.

"Uit artikel 28, leden 1 en 3, van richtlijn 95/46 volgt, dat elke toezichthoudende autoriteit alle bevoegdheden uitoefent die haar op het grondgebied van de lidstaat waartoe zij behoort, zijn

---

⁶ CJUE, C-230/14, EU:C:2015:639.

*toegekend, teneinde op dat grondgebied de eerbiediging van de regels inzake gegevensbescherming te waarborgen. Deze territoriale toepassing van de bevoegdheden van elke toezichhoudende autoriteit wordt bevestigd in artikel 28, lid 6, van die richtlijn, waarin is bepaald dat elke toezichhoudende autoriteit, ongeacht welk nationaal recht van toepassing is, op het grondgebied van haar eigen lidstaat bevoegd is de haar overeenkomstig artikel 28, lid 3, van voornoemde richtlijn verleende bevoegdheden uit te oefenen. (...)*⁷.

42. Zowel voor wat de toepassing in onderhavig geval betreft van de WVP als wat de bevoegdheid betreft van de Commissie, dient dus niet onderzocht te worden of de klagers al dan niet gedomicilieerd zijn in België of in de plaats van vestiging van de verweerder.
43. Zodoende, en hoewel gedomicilieerd in Luxemburg, kunnen de klagers zich wenden tot de Belgische Commissie en er hun klacht indienen.

De Commissie merkt eveneens op dat de klagers de Belgische nationaliteit bezitten en herinnert er in dit verband aan dat artikel 13 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens bepaalt dat "Een ieder wiens rechten en vrijheden die in dit Verdrag zijn vermeld, zijn geschonden, heeft recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel voor een nationale instantie, ook indien deze schending is begaan door personen in de uitoefening van hun ambtelijke functie."

44. [De verweerder] meent dat dat de bevoegdheid van de Commissie in elk geval moet beperkt worden tot de resultaten die beschikbaar zijn vanaf het Belgisch grondgebied.
45. Dit punt heeft betrekking op de potentieel extraterritoriale draagwijdte die de verwijdering uit de zoekresultaten zou moeten kenmerken alsook met de beslissing van de Commissie wanneer zij zich uitspreekt over de eerbiediging van de rechten die op basis van de privacywet aan de klagers worden verleend.
46. Hoewel het arrest « Google Spain » zich niet uitspreekt over de geografische reikwijdte van de verwijdering uit de zoekresultaten die aan de zoekmotoren wordt opgelegd, beperkt het zich evenmin uitdrukkelijk tot uitsluitend de domeinnamen die beschikbaar zijn vanaf het territorium van de woonplaats van de klagers, tot uitsluitend het grondgebied van de Europese Unie, noch wordt het domein « .com » uitgesloten.

---

⁷ CJUE, C-230/14, considerans 51 en 52.

47. De Commissie merkt op dat deze vragen aan het HvJEU werden gesteld door de Franse Raad van State bij wie de zaak in beroep aanhangig werd gemaakt tegen een door de Commission Nationale Informatique et Libertés (hierna "CNIL") aan de zoekmotor "Google" opgelegde sanctie wegens het geen gevolg verlenen aan de aanvragen om verwijdering uit de zoekresultaten door natuurlijke personen en uit de lijst met resultaten alle links te verwijderen die verwezen naar de omstreden webpagina's voor alle extensies van de domeinnaam van zijn zoekmotor.
48. De Raad van State was van mening dat de draagwijdte van het recht om te worden vergeten bepaalde moeilijkheden vertoont die aan het Hof van Justitie moeten worden voorgelegd. Dit zijn de gestelde vragen:
- *1° Dient het "recht op schrappen van zoekresultaten" zoals het werd uitgevaardigd door het Hof van Justitie van de Europese Unie in zijn arrest 13 mei 2014 over de gegrondheid van de bepalingen van artikel 12, onder b) en 14, onder a), van de richtlijn van 24 oktober 1995, geïnterpreteerd te worden als dat de uitbater van een zoekmachine ertoe gehouden is - als hij ingaat op een verzoek tot schrappen van zoekresultaten - die schrapping van de zoekresultaten door te voeren voor alle domeinnamen van zijn zoekmachine zodanig dat de betwiste linken niet meer verschijnen ongeacht van waaruit de zoekactie op naam van de aanvrager werd verricht, ook buiten het territoriaal toepassingsveld van de richtlijn van 24 oktober 1995?*
  - *2° Indien op die eerste vraag negatief wordt geantwoord, moet het "recht op schrappen van zoekresultaten" zoals uitgevaardigd door het Hof van Justitie van de Europese Unie in zijn voormelde arrest, geïnterpreteerd worden als dat de uitbater van een zoekmachine wanneer hij ingaat op een verzoek tot het verwijderen van zoekresultaten, enkel de betwiste linken moet verwijderen uit de zoekresultaten na een zoekactie op de naam van de eiser op een domeinnaam die overeenstemt met de Staat waar het verzoek werd gedaan of, meer algemeen, op de domeinnamen die overeenstemmen met de nationale extensies van die zoekmachine voor alle Lidstaten van de Europese Unie ?*
  - *3° En bovendien, bijkomend aan de verplichting vermeld onder 2°, moet "het recht op schrappen van de zoekresultaten" - zoals uitgevaardigd door het Hof van Justitie van de Europese Unie in zijn voormelde arrest - geïnterpreteerd worden als dat de uitbater van een zoekmachine die ingaat op een verzoek om zoekresultaten te schrappen, verplicht is om met de zogenaamde geoblokkeringstechniek, de betwiste resultaten te verwijderen van de zoekacties die werden verricht op zijn naam vanaf een IP-adres uit een Lidstaat waar de rechthebbende op schrapping van zoekresultaten verblijft, of zelfs algemener vanaf een IP-adres dat zich bevindt in een van de Lidstaten die onderworpen zijn aan de richtlijn van 24 oktober 1995, en dit los van de domeinnaam die wordt gebruikt door de internetgebruiker die de zoekacties verricht?*
49. Niettegenstaande deze aanhangigmaking is de Commissie bevoegd om zich uit te spreken over diezelfde kwesties in het raam van onderhavige klachtenprocedure.

V. EVALUATIE VAN DE GEGRONDHEID

50. Eerst en vooral heeft de Commissie tijdens de twee hoorzittingen de verweerder geïnterpelleerd over de relevantie van een verwijzing naar het recht om te worden vergeten. De bedoelde URL's bevatten immers lasterlijke en beledigende beweringen in verband met de klagers, wat niet door de verweerder werd betwist. Dus heeft de Commissie hem ondervraagd om te vernemen of deze URL's niet uit de zoekresultaten kunnen worden verwijderd via een andere procedure en dus een andere methode.
51. In bevestigend geval stelt zich dan de vraag of de door hem weerhouden geografische beperking gerechtvaardigd is in het raam van de verwijderingen uit de zoekresultaten die worden toegestaan krachtens het recht om te worden vergeten .
52. Zoals hiervoor vermeld heeft verweerder een globale verwijderingsprocedure ingevoerd voor de gevallen van « revenge porn » maar reserveert hij deze procedure enkel voor die gevallen om redenen die verband houden met de controleerbaarheid van de inhoud. Ter herinnering, de verweerder meent dat hij weliswaar zonder enige twijfel het expliciete karakter van seksueel getinte afbeeldingen of video's kan controleren maar dat dit niet mogelijk is voor schriftelijke aantijgingen.
53. De Commissie herinnert verweerder eraan dat hij in geen enkel geval geacht wordt het al dan niet waarheidsgetrouwe karakter van beschuldigingen te beoordelen. Hoewel de verweerder kan weigeren om over te gaan tot verwijdering uit de zoekresultaten van links die melding maken van gerechtelijke feiten mits hij dit rechtvaardigt, doet dit in onderhavig geval niet ter zake aangezien de klagers nooit gerechtelijk werden vervolgd voor deze feiten en dat het lasterlijk en beledigend karakter van de omstreden vermeldingen overigens niet wordt betwist.
54. De Commissie neemt er akte van dat verweerder op dit ogenblik blijkbaar niet overweegt om de door de klagers bedoelde omstreden URL's anders te behandelen dan volgens de procedure met online formulieren die werd ingevoerd in het raam van het "recht om vergeten te worden".
55. De Commissie meent in onderhavig geval dat, aangezien het lasterlijk en beledigend karakter door de verweerder niet wordt betwist, de balans noodzakelijkerwijs moet overhellen naar de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de klagers via de uitvoering van hun digitaal "recht om te worden vergeten".
56. Hoewel deze kwestie op zich niet wordt in vraag gesteld, onder meer in het licht van de talrijke door de verweerder uitgevoerde verwijderingen uit de zoekresultaten ingevolge de aanvragen

van de klagers, vormt de efficiëntie van deze verwijderingen het onderwerp van de grieven van de klagers.

57. Bijgevolg is de Commissie van oordeel dat:

1° betreffende de geografische reikwijdte van de verwijdering uit de zoekresultaten

58. Naar analogie met haar Franse tegenhanger, de CNIL, meent de Commissie dat de modaliteiten voor raadpleging van de zoekmotor deel uitmaken van de verrichtingen van eenzelfde verwerking.

59. De Commissie sluit zich volledig aan bij het standpunt ingenomen door het HvJEU in zijn arrest « Google Spain » waar het stelde dat *"moet worden vastgesteld dat door geautomatiseerd, onophoudelijk en systematisch op het internet te zoeken naar aldaar gepubliceerde informatie, de exploitant van een zoekmachine dergelijke gegevens „verzamelt“, die hij vervolgens via zijn indexeringsprogramma's „opvraagt“, „vastlegt“ en „ordent“, op zijn servers „bewaart“ en, in voorkomend geval, „verstrekt aan“ en „ter beschikking stelt van“ zijn gebruikers in de vorm van resultatenlijsten van hun zoekopdrachten. Aangezien deze verrichtingen uitdrukkelijk en onvoorwaardelijk door artikel 2, sub b, van richtlijn 95/46 worden beoogd, moeten zij als „verwerking“ in de zin van deze bepaling worden gekwalificeerd,(...) ».*

60. De verschillende extensies van de zoekmotor van verweerder kunnen niet anders beschouwd worden als evenveel technische toegangskanalen tot eenzelfde zoekmotor, die eenzelfde verwerking toelaten, die bijgevolg niet het onderwerp kan vormen van gedifferentieerde blokkeringsbeslissingen al naargelang de oorsprong van zijn "kunstmatige" territoriale lokalisatie.

61. De Commissie oordeelt bijgevolg dat de Privacywet van toepassing is op de gehele door verweerder uitgevoerde verwerking en betrekking heeft op de door de klagers opgegeven omstreden URL's.

62. De klagers hebben het recht om van de verweerder, als economische en juridische actor, maar vooral al verwerkingsverantwoordelijke, te verwachten dat hij de meest beschermende procedure en oplossing kiest aangezien de schade is vastgesteld en het recht wordt erkend en niet wordt betwist.

63. De Commissie is van oordeel dat een limitatieve verwijdering uit de zoekresultaten, uitgevoerd vanuit territoriaal oogpunt, niet kan worden beschouwd als bevredigend, in het licht van artikel 12 van de WVP en van de jurisprudentie van 13 mei 2014. In dit verband herinnert de Commissie eraan dat niets in het arrest « Google Spain » laat uitschijnen dat een zoekmotor legitiem te

werk gaat bij een beperkte implementering van de verwijdering uit de zoekresultaten per regio of land.

64. Wanneer op die wijze toegepast, ontnemt de territoriale beperking elk gunstig effect van de uitoefening van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
65. Zodra werd vastgesteld en aanvaard dat de informatie in een rechtsorde onjuist is (en schadelijk) moet worden beschouwd dat dit eveneens het geval is in een andere rechtsorde. De waarheid, relevantie of proportionaliteit wijzigt niet bij het overschrijden van landsgrenzen. De eerbiediging van de persoonlijkheidsrechten inzake privacy door de verwerkers of verantwoordelijken, dient logisch en coherent te zijn en mag niet variëren in functie van het land of zijn recht. Het criterium is niet de juridische of economische ruimte maar de persoon en zijn rechten.
66. Naast het feit dat deze rechten, eens verworven, gehecht zijn aan de betrokkenen en hen niet kunnen worden ontzegd, alleen omdat zij het grondgebied van de Europese Unie verlaten, meent de Commissie dat de verwijdering uit de zoekresultaten aanvaarden volgens bepaalde geografische grenzen eveneens neerkomt op het behouden van de, nochtans door verweerder erkende, inbreuk op de rechten van de betrokkenen en dus, a fortiori, van hun nadeel. Het feit dat de [verweerder] weigert om de rechten en grieven van de klagers effectief te beschermen buiten de Europese Unie, wetende dat het gaat om een permanente aantasting van hun eer en hun integriteit, vormt een aantasting van de goede trouw die men in een juridische relatie van elke actor kan en moet verwachten.
67. De Commissie neemt daarentegen akte van de door verweerder ondervonden moeilijkheden bij het eerbiedigen en toepassen van verschillende aanwezige nationale rechten. Zij herinnert er op dit punt aan dat er geen belemmering mag zijn voor de naleving van het fundamenteel recht van de klagers op bescherming van hun privéleven.
68. Bijgevolg verzoekt de Commissie de verweerder om zijn benadering van geoblokkering zoals hij die thans weerhoudt, opnieuw te overwegen en niet te beperken tot alleen de Europese extensies en het domein « .com » vanuit het/de in de aanvraag voor verwijdering bedoelde Europese land(en) maar voor al zijn extensies over te gaan tot dezelfde verwijdering uit de zoekresultaten zoals toegekend aan de betrokkenen, behoudens indien voor sommige landen wordt aangetoond dat een dergelijke verwijdering strijdig zou zijn met het betrokken nationaal recht.
69. Bij deze afweging bestaat er geen enkele twijfel dat het lasterlijke en beledigende karakter van de beweringen over de klagers in deze URL's, alsook hun ondervonden nadeel, reëel is op het

grondgebied van de Europese Unie of buiten haar grenzen en dat verweerder onverminderd met deze elementen moet rekening houden.

2° betreffende de technische modaliteiten van de verwijdering:

70. De Commissie herhaalt dat het arrest « Google Spain » de verwijdering uit de zoekresultaten niet beperkt tot enkel de zoekleutels « naam+voornaam » van de betrokkene.
71. Zij merkt op dat de klagers wijzen op een gebrek aan doeltreffendheid van de door verweerder toegepaste verwijderingen en op het blijvend bestaan van een nadeel aangezien het volstaat om een specifiek trefwoord zoals « pedofiel» toe te voegen om de verwijderde URL opnieuw te zien opduiken in de resultaten van de zoekmotor, wat niet wordt betwist door de verweerder.
72. Teneinde een algehele doeltreffendheid te verlenen aan de door de verweerder doorgevoerde verwijderingen en te vermijden dat de klagers geconfronteerd worden met een gebrek aan coherentie tussen de verwijderingen die worden toegestaan, verzoekt de Commissie de verweerder een blokkeringsstelsel in zijn zoekmotor in te voeren dat elke nieuwe verschijning van de omstreden URL's op basis van trefwoorden, gekoppeld aan de namen en voornamen van de klagers vermijdt.
73. De Commissie herinnert er in dit verband aan dat rekening moet worden gehouden met de bestaande technische middelen waarover de verwerkingsverantwoordelijke gelet op de stand van de techniek beschikt. Indien een meer efficiënte techniek bestaat voor verwijdering uit de zoekresultaten die door de verweerder wordt gebruikt in andere omstandigheden, dient hieraan de voorkeur te worden gegeven teneinde een grotere doeltreffendheid te verlenen aan het recht op bescherming dat aan de klagers werd toegekend; de Commissie kan evenwel niet een of andere technische methode aan de verwerkingsverantwoordelijke opleggen.
74. Ten slotte herinnert de Commissie eraan dat de verwijdering uit de zoekresultaten niet bedoeld is of voor gevolg heeft dat een omstreden link definitief wordt geschrapt. De link blijft, zoals de verweerder herhaalt, beschikbaar indien hij volledig wordt uitgeschreven. De toegang tot de link op die manier behoort in geen geval tot de verantwoordelijkheid van een zoekmotor, net zomin als het tot zijn verantwoordelijkheid behoort om de inhoud van de overeenstemmende webpagina te verwijderen. Het tegenovergestelde beweren zou neerkomen op het machtigen van een zoekmotor voor het toepassen van censuur, wat ontoelaatbaar zou zijn.

OM DEZE REDENEN,

- Is de Commissie van oordeel dat:
  - de klacht **ontvankelijk** is;
  - de klacht **gegrond** is wat de geografische beperking betreft van de verwijdering van de omstreden URL's en de technische modaliteiten ervan;
  - verweerder bijgevolg artikel 12 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens niet eerbiedigt;

- de Commissie beslist dat de integrale tekst van onderhavig advies slechts zal worden meegedeeld:
  - aan de klagers A en B, vertegenwoordigd door Meester C;
  - aan de verweerder D, vertegenwoordigd door Meester E;
  - aan de Minister van Justitie, conform artikel 31, § 5 van de WVP;

- de Commissie beslist een geanonimiseerde versie van onderhavig advies op haar website te publiceren.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere